

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/183697,Wiosna-Solidarnosci-03988-35-rocznica-strajku-w-Nowej-Hucie-Krakow-28-kwietnia-2.html>
27.02.2026, 00:13

Wiosna Solidarności '88 – 35. rocznica strajku w Nowej Hucie – Kraków, 28 kwietnia 2023

28 kwietnia 2023 roku w krakowskiej Nowej Hucie odbyły się główne uroczystości związane z 35. rocznicą strajku kwietniowo-majowego w Hucie im. Lenina.

28.04.2023

Rano delegacje, w tym także przedstawiciele krakowskiego oddziału IPN z dyrektorem dr. hab. Filipem Musiałem na czele, odwiedziły miejsca związane z niezależnym ruchem związkowym. Kwiaty złożono pod pomnikiem „Solidarności” na pl. Centralnym im. Reagana, pod tablicą Tajnej Komisji Robotniczej Hutników na al. Solidarności (os. Centrum B, blok 9) oraz pod pomnikiem Bogdana Włosika i innych ofiar stanu wojennego (os. Przy Arce przed blokiem 11, naprzeciwko kościoła „Arka Pana”).

W południe w kościele pw. Matki Bożej Częstochowskiej na os. Szklane Domy została odprawiona uroczysta msza św., której przewodniczył abp Marek Jędraszewski. Przed mszą Filip Musiałłożył kwiaty pod pobliskim pomnikiem drukarzy podziemnej prasy.

Głównym punktem obchodów była uroczystość w Sali Teatralnej w dawnym budynku administracyjnym nowohuckiego kombinatu. Instytut Pamięci Narodowej reprezentowali zastępca prezesa, dr Mateusz Szpytma oraz dyrektor krakowskiego oddziału IPN dr hab. Filip Musiał. Gości powitał przewodniczący Komisji Robotniczej Hutników NSZZ „Solidarność” Roman Wątkowski. Na początku zebrani wysłuchali krótkich wspomnień strajkowych Stanisława Handzlika i listu skierowanego do uczestników uroczystości przez prezydenta Andrzeja Dudę.

Ponad dwieście zebranych osób wysłuchało także wystąpienia wiceprezesa IPN dr. Mateusza Szpytmy:

– Rok 1988, powiew wolności... Te strajki miały bardzo ważny wpływ na to, że władza zaczęła inaczej rozmawiać. Wprawdzie porozumienie okrągłego stołu było ułomne, ale wybory czerwcowe okazały się ważnym krokiem. Dzięki niemu Polska jest dziś krajem wolnym i demokratycznym – mówił w nowohuckim kombinacie dr Szpytma. – Gdyby nie „Solidarność”, gdyby nie tacy ludzie jak wy, te przemiany mogłyby przybrać całkowicie inny obraz. [...] W imieniu Instytutu Pamięci Narodowej chciałem Państwu podziękować za „Solidarność”, za tę walkę i za lata 1988-1989 – dodał zastępca prezesa IPN.

Obchody rocznicy zakończyły się premierowym pokazem filmu „Nasz Mietek – Mieczysław Gil”. Film opowiada o [Mieczysławie Gilu](#), jednym z przywódców „Solidarności” w Nowej Hucie, opozycjonście prześladowanym i więzionym w okresie PRL, uczestniku obrad okrągłego stołu, pośle i senatorze, przewodniczącym Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego, odznaczonym m.in. Krzyżem Wolności i Solidarności, zmarłym 29 września 2022 r.

Kilka dni wcześniej, 25 kwietnia 2023 r., na „Przystanku Historia” IPN w Krakowie przy ul. Dunajewskiego 8, odbyła się [ogólnopolska konferencja naukowa „Strajk 1988 roku w Hucie im.](#)

[Lenina z perspektywy 35 lat](#)". Polecamy także [fotorelację z otwarcia wystawy o strajku hutników](#).

Strajk w Hucie im. Lenina

W końcu lat 80. XX wieku w Polsce pogłębiał się kryzys gospodarczy. Próby reform, jakie przedsięwzięły władze, nie przyniosły efektu. Także referendum w sprawie tzw. drugiego etapu reform, przeprowadzone 29 listopada 1987 r., nie dało oczekiwanego przez komunistów poparcia. Mimo to zdecydowano się na wprowadzenie od 1 lutego 1988 r. drastycznych podwyżek cen, m.in. żywności o 40 proc. i benzyny o 60 proc. Drożęjąca żywność oraz brak wyrównania pensji, doprowadziły do wybuchu strajku. 26 kwietnia 1988 r. w nowohuckim kombinacie metalurgicznym Andrzej Szewczuwaniec włączył czerwone światło i unieruchomił pracę suwnicy. Początkowo protestujący wysunęli tylko postulaty płacowe, jednak po włączeniu się do strajku działacze struktur podziemnych „Solidarności”, dołączono również postulaty solidarnościowe. W postulatach żądano podwyżek rekompensat nie tylko dla pracowników huty, ale i pracowników oświaty, służby zdrowia, rencistów i emerytów, oraz przywrócenia do pracy w HiL osób wcześniej zwolnionych za działalność w „Solidarności”.

Hutnicy otrzymali wsparcie duchowe. 1 maja do kombinatu przybyli ks. Kazimierz Jancarz oraz ks. Józef Orawczak, którzy w hali odprawili mszę świętą. W Święto Konstytucji do strajkujących przybył ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski, który po odprawieniu dwóch mszy pozostał na miejscu.

Mimo prób negocjacji komunistyczne władze zdecydowały się na rozwiązanie siłowe. O godz. 2 w nocy z 4 na 5 maja 1988 r. nastąpił atak oddziałów ZOMO na strajkujących w Hucie im. Lenina. Choć stawiali jedynie bierny opór, byli bici i obrażani przez zomowców. W trakcie akcji zatrzymano 79 osób w tym część członków komitetu strajkowego. Przebywający ze strajkującymi ks. Isakowicz-Zaleski po krótkim pobycie na komendzie został przewieziony do kurii metropolitalnej.

Hutnicy nie dali się zastraszyć i już o godz. 6 obecny na miejscu działacz KPN i NSZZ „Solidarność”, Ryszard Majdzik, zorganizował wiec, w trakcie którego uczestnicy – żądając uwolnienia aresztowanych – pomaszerowali z wydziału Walcowni Zgniatacz w kierunku bramy głównej i Centrum Administracyjnego HiL. Pochód został przerwany przez ZOMO. Zgodnie ze strategią ustaloną wcześniej przez komitet strajkowy, znaczna część pracowników odmówiła pracy i rozpoczął się strajk absencyjny.

Ukrywający się członkowie komitetu strajkowego HiL we wspólnym oświadczeniu z 11 maja, jako podstawowy warunek powrotu do pracy podali uwolnienie aresztowanych i przyjęcie zwolnionych. Nieugięta postawa hutników sprawiła, iż w kolejnych dniach wypuszczano z aresztu kolejne osoby. Dzięki poręczeniu jakiego udzieliła rada pracownicza HiL ostatnich sześciu uczestników strajku opuściło mury więzienia 16 maja 1988 r.

Dzień później w Mistrzejowicach odbyło się zebranie komitetu strajkowego HiL w pełnym składzie. Zdecydowano o zakończeniu strajku absencyjnego i wezwaniu pracowników do powrotu do pracy 18 maja. Wobec niezrealizowania przez dyrekcję kombinatu i władze państwowe postulatów strajkujących, komitet strajkowy HiL przekształcono w Komitet Organizacyjny NSZZ „Solidarność” KM Nowa Huta.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Kraków

Rocznica

Powiązane wiadomości

Taśmy bezpieki. Wiece poparcia dla strajkujących hutników - Kraków, wiosna 1988 [WIDEO]

Andrzej Malik: Hutnicy mówią: „Dość”. Strajk 1988 roku w Hucie im. Lenina